

Policy - “Klokkenluiders”

17 december 2023

Inleiding

Dit document omschrijft het beleid en de procedure voor de melding van integriteitsinbreuken binnen Heuvelheem VZW en is een onderdeel van het integriteitsbeleid waarmee de VZW een open en integere bedrijfscultuur nastreeft.

De Richtlijn (EU) 2019/1397 van 23 oktober 2019 ter bescherming van personen die inbreuken op het Unierecht melden werd omgezet in de **Belgische Wet van 28 november 2022 betreffende de bescherming van melders van inbreuken op het Unie- of nationale recht vastgesteld binnen een juridische entiteit in de private sector**. Daarnaast vinden we hierrond ook een wettelijke basis in het Koninklijk besluit van 22 januari 2023 tot aanduiding van de bevoegde autoriteiten voor de uitvoering van de wet van 28 november 2022.

De Belgische wetgeving voorziet dat elke onderneming van de private sector met minstens 50 werknemers onder meer moet voorzien in een intern meldingskanaal voor de zogenaamde “klokkenluiders” en ervoor moet zorgen dat deze, op straffe van sancties, worden beschermd tegen represailles.

Onze basisprincipes indachtig blijft het in eerste instantie aangewezen om in dialoog te gaan en verantwoordelijken aan te spreken indien je bepaalde zaken opmerkt waarover je vragen stelt. Klokkenluiders worden geacht ter goeder trouw te handelen. Meldingen mogen dus niet lichtzinnig gebeuren. De beschermingsmaatregel geldt niet voor personen die opzettelijk onjuiste of misleidende informatie melden.

Hiervoor zet de VZW een intern meldkanaal op via meldingsbeheerders, die belast zijn met het verkrijgen en opvolgen van de meldingen.

Deze procedure voor de interne melding en opvolging ervan, hierna uiteengezet, is opgezet na overleg en in samenspraak met de sociale partners. Het interne kanaal is bij voorkeur de logische stap die eerst gebruikt wordt.

Naast dit interne meldingskanaal, kan de melder ook een externe melding bij de bevoegde autoriteiten of een openbaarmaking doen. Deze twee kanalen worden tevens hieronder uitgelegd.

Wie kan melden?

Elke persoon die bij Heuvelheem VZW werkzaam is (of is geweest) of werkzaamheden (heeft) verricht of zal verrichten, in welke hoedanigheid dan ook: werknemer, zelfstandige, interim of consultant, bestuurder, leidinggevende, maar ook vrijwilligers en bezoldigde of onbezoldigde stagiairs en eenieder die werkt onder toezicht en leiding van aannemers, onderaannemers en leveranciers van VZW Heuvelheem kan een melding doen en genieten van de bescherming die de wet hem in die zin aanbiedt.

Melders waarvan hun werkrelatie nog moet aanvangen (in het geval dat informatie over inbreuken is verkregen tijdens de wervingsprocedure of andere precontractuele onderhandelingen) kunnen ook meldingen doen.

Wat kan je melden?

De melding heeft betrekking op informatie, waaronder redelijke vermoedens, over feitelijke of mogelijke inbreuken hierna opgesomd, die hebben plaatsgevonden of zeer waarschijnlijk zullen plaatsvinden, alsook pogingen tot verhulling van dergelijke inbreuken.

- 1) Inbreuken die betrekking hebben op de volgende gebieden:
  - Overheidsopdrachten;
  - Financiële diensten, producten en markten, voorkoming van witwassen van geld en terrorismefinanciering;
  - Productveiligheid en productconformiteit;
  - Veiligheid van het vervoer;
  - Bescherming van het milieu;
  - Stralingsbescherming en nucleaire veiligheid;
  - Veiligheid van levensmiddelen en diervoeders, diergezondheid en dierenwelzijn;
  - Volksgezondheid;
  - Consumentenbescherming;
  - Bescherming van de persoonlijke levenssfeer en persoonsgegevens,
  - Beveiliging van netwerk- en informatiesystemen;
  - Bestrijding van belastingfraude;
  - Sociale fraudebestrijding.

- 2) Inbreuken waardoor de financiële belangen van de Unie als bedoeld in artikel 325 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie en nader toegelicht in relevante Uniemaatregelen en, indien van toepassing, in de nationale uitvoeringsbepalingen, worden geschaad;

- 3) Inbreuken in verband met de interne markt, als bedoeld in artikel 26, lid 2, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, met inbegrip van inbreuken op de Unieregels inzake mededinging en staatssteun.

Welke bescherming geniet de melder?

De hieronder beschreven meldingsprocedures zijn zo georganiseerd dat de veiligheid maximaal wordt gegarandeerd en de vertrouwelijkheid en geheimhouding worden beschermd van de identiteit van de melder, de melding en eventueel genoemde derden.

- 1) De melder is **beschermd tegen represailles, bedreigingen en pogingen tot represailles**. Bij anonieme melding zal je bescherming genieten als je wordt geïdentificeerd.

De verboden represailles zijn:

1. Schorsing, tijdelijke buitendienststelling, ontslag of soortgelijke maatregelen;
2. Degradatie of weigering van bevordering;
3. Overdracht van taken, verandering van locatie van de arbeidsplaats, loonsverlaging, verandering van de werktijden;
4. Het onthouden van opleiding;
5. Negatieve prestatiebeoordeling of arbeidsreferentie;
6. Het opleggen of toepassen van een disciplinaire maatregel, berisping of andere sanctie, zoals een financiële sanctie;
7. Dwang, intimidatie, pesterijen of uitsluiting;
8. Discriminatie, nadelige of ongelijke behandeling;
9. Niet-omzetting van een tijdelijke arbeidsovereenkomst in een arbeidsovereenkomst voor onbepaalde tijd, in het geval de werknemer de gerechtvaardigde verwachting had dat hem een dienstverband voor onbepaalde tijd zou worden aangeboden;
10. Niet-verlenging of vervroegde beëindiging van een tijdelijke arbeidsovereenkomst;
11. Schade, met inbegrip van reputatieschade, met name op sociale media, of financieel nadeel, met inbegrip van omzetsderving en inkomstenderving;
12. Opname op een zwarte lijst op basis van een informele of formele overeenkomst voor een hele sector of bedrijfstak, waardoor de persoon geen baan meer kan vinden in de sector of de bedrijfstak;
13. Vroegtijdige beëindiging of opzegging van een contract voor de levering van goederen of diensten;
14. Intrekking van een licentie of vergunning;
15. Psychiatrische of medische verwijzingen.

Indien dergelijke maatregelen worden genomen, moet Heuvelheem VZW kunnen aantonen dat de genomen maatregelen geen verband houden met de gedane melding.

- 2) De melder krijgt ook **ondersteunende maatregelen via het Federaal Instituut voor de bescherming en de bevordering van de rechten van de mens** zoals: technische, psychologische, media gerelateerde en sociale ondersteuning, volledige en onafhankelijke informatie en adviezen, gemakkelijk toegankelijk en kosteloos, over procedures, herinneringen aan zijn rechten op vlak van persoonsgegevens, informatie over klokkenluidersbescherming en -procedures, financiële bijstand voor klokkenluiders in het kader van gerechtelijke procedures.
- 3) De melder krijgt **beschermingsmaatregelen tegen represailles**: volledige vrijstelling van aansprakelijkheid voor het melden of openbaar maken van informatie; gedeeltelijke vrijstelling van aansprakelijkheid voor het verkrijgen van of toegang tot informatie; recht op beroep in geval van represailles.

De personen die een actieve ondersteuning geven aan de melder tijdens de meldprocedure (vb. een collega of een lid van een werknemersorganisatie) of familieleden van de melder genieten van dezelfde bescherming.

Voorwaarden voor de bescherming

De volgende **voorwaarden** dienen vervuld te zijn om van deze bescherming te genieten:

- De melder had gegronde redenen om aan te nemen dat de gemelde informatie over inbreuken op het moment van de melding juist was en dat die informatie binnen het toepassingsgebied van de wet valt;
En
- De melding is conform de wetgeving gemaakt.

Elke melder moet ter goeder trouw optreden. Opzettelijk valse informatie melden of openbaar maken wordt op grond van het strafwetboek bestraft.

PROCEDURE INTERNE MELDING

Hoe kan je melden?

De meldingen moeten zo concreet mogelijk worden omschreven: wie, wat, waar, wanneer met eventueel bijlagen of ondersteunende informatie.

- 1) Meldingen kunnen schriftelijk via **mail** op het volgende mailadres: meldpunt@heuvelheem.be. Dit mailadres is alleen toegankelijk voor de meldingsbeheerders
- 2) Meldingen kunnen mondeling (er wordt een **gesprek** ingepland) worden gedaan bij één van de meldingsbeheerders.

Hiervoor kan de melder de één van de volgende personen contacteren, elke werkdag van maandag-vrijdag

- Tamara Van Den Branden – (Hr-verantwoordelijke)
- Heidi De Splenter – (Onthaalmedewerkster)

Nadat een gesprek heeft plaatsgevonden met één van de meldingsbeheerders, kan hiervan, met de toestemming, een verslag worden gemaakt dat hij/zij kan controleren, corrigeren en tekenen voor goedkeuring.

- 3) Bij voorkeur aangetekend per **post** via het adres van onze administratieve zetel:

Markt 41
9700 Oudenaarde

Bij het melden van een inbreuk is de melder vrij om al dan niet zijn identiteit te vermelden.

Ontvangstbevestiging

De melder krijgt van de meldingsbeheerders een ontvangstbevestiging van de melding binnen 7 dagen na de melding.

Opvolging

De opvolging van de meldingen worden verricht door de meldingsbeheerders.

De meldingsbeheerders zijn belast met de opvolging van de melding en met het onderhouden van de communicatie met de melder. Zo nodig kan de meldingsbeheerder bijkomende informatie opvragen bij de melder.

De meldingsbeheerders sturen de melding anoniem door naar het directiecomité, die verder een verantwoordelijke zullen aanstellen om de juistheid van de in de melding gedane beweringen te controleren en na te gaan of zij de gemelde inbreuk kunnen aanpakken, onder meer via maatregelen zoals: een intern vooronderzoek, een onderzoek, vervolging, ...

De beheerder is verplicht de melder feedback te geven binnen een redelijke termijn en ten laatste maximum 3 maanden na de ontvangstmelding.

Welke verantwoordelijkheid hebben de meldingsbeheerders?

- Vertrouwen is de kernwaarde. Om dit te verzekeren, zijn alle meldingsbeheerders gebonden door een bijzondere **geheimhouding** in het belang van de melder.
- De meldingsbeheerders zijn verplicht om de meldingen op te volgen en de melder feedback te geven binnen een **redelijke termijn**.
- De meldingsbeheerders stellen éénmaal per jaar een anoniem **jaarverslag** op. Het Directiecomité ontvangt dit jaarverslag ter informatie.
- Elke verwerking van de melding gebeurt in **overeenstemming met de GDPR**. Niet-gemachtigde personen hebben geen toegang tot de gegevens.
- De meldingsbeheerders zijn gehouden om de meldingen te noteren in een **register**. Het register beantwoordt aan de geheimhoudingsvereisten en is enkel toegankelijk voor de meldingsbeheerders. Meldingen worden niet langer opgeslagen dan noodzakelijk voor het onderzoek en de remediering van de melding.

De overheid voorziet ook in een extern meldkanaal. De melder kan bovendien ook via een openbaarmaking een melding doen. De procedure betreffende deze twee bijkomende meldingskanalen is hieronder uiteengezet.

PROCEDURE EXTERNE MELDING

Wat is een externe melding?

De melder kan ook aan de federale ombudsman of aan de bevoegde autoriteiten verantwoordelijk voor het toezicht op wetgeving informatie meedelen over inbreuken met betrekking tot de hierboven opgesomde gebieden.

De externe melding wordt aanbevolen in de volgende gevallen:

- Het onmogelijk is de inbreuk op efficiënte wijze te verhelpen via de interne meldingsprocedure; of
- De melder van mening is dat hij een risico op represailles loopt via de interne meldingsprocedure; of
- Het Unierecht of het nationale recht eisen dat de melder een melding uitoefent aan de bevoegde nationale autoriteiten.

Hoe kan je melden?

- Via het **meldingsformulier** te vinden op website www.federaalombudsman.be
- Via **e-mail**: integriteit@federaalombudsman.be
- De melding kan ook mondeling. De melder kan een **afspraak** maken via mail integriteit@federaalombudsman.be of kan bellen naar het nummer 0800 99 961 (van maandag tot en met vrijdag van 9u tot 12u30 en van 13u tot 17u).
- Per **post** via het adres:
Centrum Integriteit Federale Ombudsman
Leuvenseweg 48 bus 6
1000 Brussel

Welke verantwoordelijkheid heeft de federale ombudsman?

- De externe meldingen ontvangen en de ontvankelijkheid ervan onderzoeken;
- De melding overmaken aan de bevoegde autoriteiten indien deze voldoet aan de in de wet gestelde voorwaarden;
- De opvolging van de externe melding verzekeren bij afwezigheid van een bevoegde autoriteit en contact te onderhouden met de melder om desgevallend feedback te geven of om meer informatie te verzoeken;
- Het verzekeren van de bescherming bedoeld in de wet;

- De melder volledige en onafhankelijke informatie verstrekken over de bescherming die door de wet wordt geboden;
- De identiteit van de melder geheimhouden;
- Elke verwerking van de melding in overeenstemming met de GDPR garanderen;
- Meldingen noteren in een register. Het register beantwoordt aan de geheimhoudingsvereisten.

OPENBAARMAKING

Wat is de openbaarmaking?

De openbaarmaking is het publiek toegankelijke maken van informatie over de inbreuk.

Specifieke voorwaarden voor de bescherming:

De melder die een openbaarmaking doet, komt in aanmerking voor bescherming krachtens de wet indien is voldaan de volgende voorwaarden:

- De melder deed eerst een interne en externe melding, of meteen een externe melding overeenkomstig de hierboven beschreven voorwaarden, maar er zijn geen passende maatregelen genomen binnen de wettelijke voorziene termijn;
Of
- De melder heeft gegronde redenen aan te nemen dat:
  - o De inbreuk dreigend of reëel gevaar kan zijn voor het algemeen belang;
En
  - o Er, wegens de bijzondere omstandigheden van de “zaak”, in geval van externe melding een risico op represailles bestaat of de inbreuk waarschijnlijk niet doeltreffend kan worden verholpen.

De bescherming is niet van toepassing op gevallen waarin de melder rechtstreeks informatie aan de pers verstrekt op grond van specifieke bepalingen die een stelsel voor de bescherming van de vrijheid van meningsuiting en informatie instellen.